



## חק לישראל – פרשת לך לך יום ה'

### תורה – בראשית פרק יג'

(ב) וְאֶבְרָם כָּבֵד מְאֹד בַּמְקָנָה בְּכַסְף וּבְזָהָב: (ב) וְאֶבְרָם כָּבֵד מְאֹד בַּמְקָנָה בְּכַסְף וּבְזָהָב: (ב) וְאֶבְרָם תְּקוּף לְחָדָא בְּבַעֲרִיא בְּכַסְפָּא וּבְזָהָבָא:  
 (ג) וַיֵּלֶךְ לְמִסְעָיו מִנְּגֵב וְעַד בֵּית אֵל עַד הַמְּקוֹם אֲשֶׁר הָיָה שָׁם אֶהְלֶה בְּתַחֲלָה בֵּין בֵּית אֵל וּבֵין הָעֵי: (ג) וַיֵּלֶךְ לְמִסְעָיו מִנְּגֵב וְעַד בֵּית אֵל עַד הַמְּקוֹם אֲשֶׁר הָיָה שָׁם אֶהְלֶה בְּתַחֲלָה בֵּין בֵּית אֵל וּבֵין הָעֵי: (ג) וַאֲזַל לְמִטְלָנְהוּי מִדְּרוּמָא וְעַד בֵּית אֵל עַד אַתְרָא דִּי פְּרַס תַּמְּן מִשְׁכְּנֵיהּ בְּקַדְמֵיתָא בֵּין בֵּית אֵל וּבֵין עֵי:  
 (ד) אֵל מְקוֹם הַמְּזֻבַּח אֲשֶׁר עָשָׂה שָׁם בְּרֵאשִׁיטָה וַיִּקְרָא שָׁם אֶבְרָם בְּשֵׁם יְהוָה: (ד) אֵל מְקוֹם הַמְּזֻבַּח אֲשֶׁר עָשָׂה שָׁם בְּרֵאשִׁיטָה וַיִּקְרָא שָׁם אֶבְרָם בְּשֵׁם יְהוָה: (ד) לְאַתֵּר מְדַבְּחָא דִּי עֵבֵד תַּמְּן בְּקַדְמֵיתָא וְעַלֵּי תַמְּן אֶבְרָם בְּשֵׁמָא דִּי:  
 (ה) וְגַם לָלוּט הַהֲלֹךְ אֶת אֶבְרָם הָיָה צֵאן וּבְקָר וְאֶהְלִים: (ה) וְגַם לָלוּט הַהֲלֹךְ אֶת אֶבְרָם הָיָה צֵאן וּבְקָר וְאֶהְלִים: (ה) וְאִף לָלוּט דְּאֲזִיל עִם אֶבְרָם הָוָה עָאן וְתוֹרִין וּמִשְׁכְּנִין:  
 (ו) וְלֹא נָשָׂא אֶתְּם הָאָרֶץ לְשִׁבְתָּ יַחְדָּו כִּי הָיָה רְכוּשָׁם רָב וְלֹא יָכִילוּ לְשִׁבְתָּ יַחְדָּו: (ו) וְלֹא נָשָׂא אֶתְּם הָאָרֶץ לְשִׁבְתָּ יַחְדָּו כִּי הָיָה רְכוּשָׁם רָב וְלֹא יָכִילוּ לְשִׁבְתָּ יַחְדָּו: (ו) וְלֹא סוּבְרַת יַתְּהוֹן אַרְעָא לְמִיתַב בְּחָדָא אַרִי הָוָה קִנְיָהוֹן סְגִי וְלֹא יָכִילוּ לְמִיתַב בְּחָדָא:

### רש"י

(ב) כבד מאד – טעון משארות:  
 (ג) וילך למסעיו – כשחזר ממלכתיים לארץ כנען היה הולך ולן באכסניות שכן זהם זהליכתו למלכתיים למדך דרך ארץ שלא ישנה אדם מאכסניא שלו. ד"א (ב"ר) בחזרתו פרע הקפותיו: מנגב – ארץ מלכתיים בדכומה של ארץ כנען:  
 (ד) אשר עשה שם בראשית ויקרא שם אברם בשם יהוה – ואשר קרא שם אברהם בשם ה'. וגם יש לומר ויקרא שם עכשיו בשם ה':  
 (ה) והולך את אברהם – מי גרם שהיתה לו זאת הליכתו עם אברהם:  
 (ו) ולא נשא אתם הארץ לשבת יחדו – ולא נשא אותם – למה שפיק מרעה למקניהם ולשון קצר הוא ונריך להוסיף עליו כמו ולא נשא אותם מרעה הארץ לפיכך כתב ולא נשא כלשון זכר:

### נביא – ישעיה פרק מא' יז'–כא'

(יז) הַעֲנִיִּים וְהָאֲבִיּוֹנִים מִבְּקָשִׁים מִים וְאִין לְשׁוֹנָם בְּעֲמָא נְשִׁתָּה אֲנִי יְהוָה אֲעֲנֶם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֹא אֲעֲזֹבֶם: (יז) ענותניא וחשיביא דמחמדין לאולפנא הא כעזיא למיא ולא משבחין רוחיהון בסגופא משלהיא אנא יי אקביל עלותהון אלהא דישראל לא ארקחינון:  
 (יח) אֲפַתַּח עַל שְׂפִיִּים נְהָרוֹת וּבְתוֹךְ בְּקָעוֹת מְעִינֹת אֲשִׁים מְדַבֵּר לְאַגָּם מִים וְאֶרֶץ צִיָּה לְמוֹעֲצֵי מַיִם: (יח) אקרב גלותהון מביני עממיא ואדברינון באורח תקנא ואפתח להון על נגדין נהדין ובגו משרין מבויעין אשווי מדברא לאגמין דמין ארע בית צחונא למבויעי מיא:



## חק לישראל – פרשת לך לך יום ה'

(יט) אַתָּן בַּמִּדְבָּר אָרְזוּ שְׁטֵה וְהִדַּס וְעִזְ שָׁמֶן אֲשֵׁים בְּעֶרְבָה בְּרוֹשׁ תִּדְהָר וּתְאֲשׁוּר יַחְדָּו: (יט) אַתָּן בַּמִּדְבָּר אֲרִיזִין שִׁיטִין וְהִדַּסִין וְאֵעִין דַּמְשָׁח אֲרַבִּי בַּמִּישָׁרָא בּוֹרוֹן מוֹרְנִין וְאִשְׁכְּרוּעִין כַּחֲדָא:

(כ) לְמַעַן יֵרְאוּ וַיִּדְעוּ וַיִּשְׁיִמוּ וַיִּשְׁבִּילוּ יַחְדָּו כִּי יַד יְהוָה עָשְׂתָה זֹאת וְקִדּוּשׁ יִשְׂרָאֵל בְּרָאָה: (כ) בְּדִיל דִּיחֲזוּן וַיִּדְעוּן וַיִּשְׁוֹן דַּחֲלָתִי עַל לְבָהוֹן וַיִּסְתַּכְּלוּן כַּחֲדָא אֲרִי גְבוּרָתָא דִּי עֵבְדַת דָּא וְקִדִּישָׁא דִּישְׂרָאֵל בְּרָא יִתְהָ:

(כא) קָרְבוּ רִיבְכֶם יֹאמְרוּ יְהוָה הִגִּישׁוּ עֲצֻמוֹתֵיכֶם יֹאמְרוּ מְלָךְ יַעֲקֹב: (כא) קְרִיבוּ דִינְכוֹן אֲמַר יִי אֵעִילוּ חֲזוּתְכוֹן אֲמַר מַלְכִּיה דִּיעֲקֹב:

### רס"י

(יח) נהרות – לצ מצין לתורה ולנבואה. מדבר – מקום שלא היתה חכמת התורה: (יט) אתן במדבר ארז שטה – כל מיני יקוב אף צם אתן כל מיני חכמה וטובה ושלום. תהדר ותאשור – שמות אילני סרק העשויין לבנין:

(כא) קרבו ריבכם – כל העכו"ם בואו וריבו והתוכחו עם בני. עזמותיכם – טענות בריאות וחזקות שלכם ול' ריב הוא זה בל' משנה שנים שהיו מתעלמין צדין במסכת סנהדרין:

(יז) מזקשים מים – נתנבא הנביא על אחרית הימים (עמוס ח) לא רעב ללחם ולא למא' למים כי אם לשמוע את דבר ה' יקוטטו לבהק את דבר ה' ולא ימלאו וכשישוב אפו יכין להם לחם ומים וישכון שכנתו ורוח צפי נביאיהם. נשתה – לשון ונשתה מים מהים (ישעיהו יט) לשון השאת והשבר (איכה ג) וכולן לשון חורבה ויוצא ולכך התי"ו מודגשת שהרי בזה במקום שמים שאין שאת בלא תי"ו והיה לו לומר לנחזה נשתה שהרי לזכר יחיד יאמר נשתה ולרבי' ונשתה:

## כתובים – משלי פרק ג' יט-כג'

(יט) יְהוָה בְּחֻמָּה יָסַד אֶרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתַבּוּנָה: (יט) אֱלֹהֵא בַּחֲכֻמָּתָא שְׂתַאֲסִיא אֲרַעָא וְאַתְקִין שְׁמִיא בְּבִיוֹנָה:

(כ) בְּדַעַתּוֹ תְּהוֹמּוֹת נִבְקָעוּ וּשְׁחָקִים יִרְעֵפוּ טָל: (כ) בְּדַעַתִּיהָ תְּהוּמֵי אֲתַבּוּעֵיו וּשְׁמִיא צַעֵי מַטְלִיא:

(כא) בְּנִי אַל יִלְזֶה מֵעֵינֶיךָ נֹצֵר תִּשְׁיָה וּמִזְמֶנָּה: (כא) בְּרִי לֹא נוֹל בַּעֲיִנְךָ נֹסֵר מַדְעָא וְתַרְעִיתָא:

(כב) וַיְהִי חַיִּים לְנַפְשָׁךְ וְחַן לְגַרְגְּרֹתֶיךָ: (כב) וַיְהוּן חַיִּי לְנַפְשְׁךָ וְחֶסֶד לְצוּרְךָ:

(כג) אֵץ תֵּלֶךְ לְבַטַּח דְּרַכְךָ וְרַגְלְךָ לֹא תִגּוֹף: (כג) הִידִין תִּיזַל בַּסְּבָרָא בַּאֲרַחְתְךָ וְרַגְלְךָ לֹא תִתְקַל:

### רס"י

(כז) ויהיו חיים לנפשך – שהרי עץ חיים הוא. וכן לגרגרותיך – שהרי זה שצחה האמור למעלה וענקי לגרגרותיך:

(כג) לא תגוף – לשון כשלון אלופי"ר בלע"ז וכן פן תגוף בצבן (תהלי' לא) וכן בטרם

(יט) ה' בחכמה יסד ארץ – ע"פ התורה והיא התורה והיא התבונה והוא הדעת ואחר שכל העולם נברא בהם לכך:

(כ) ירעפו – כמו יטיפו:

(כא) אל ילזו מעיניך – אל יתעקמו מנגד עיניך להסיר' מכנגדך:



## חק לישראל – פרשת לך לך יום ה'

יתגנפו רגליכם (ירמיה יב) וכן ונגפו חשה הרה (שמות כא):

### משנה – זבחים פרק ג'

(א) כָּל הַפְּסוּלִין שֶׁשָּׁחְטוּ, שֶׁחִטְּתָן בְּשֶׂרָה. שֶׁהִשְׁחִיטָה בְּשֶׂרָה בְּזָרִים, בְּנִשְׁטִים, וּבְעֵבְדִים, וּבְטַמְאִים, אֶפְלוּ בְּקִדְשֵׁי קִדְשִׁים, וּבְלֶבֶד שֶׁלֹא יְהוּ טַמְאִים נוֹגְעִים בְּבֶשֶׂר. לְפִיכָּהֵם הֵם פּוֹסְלִים בְּמַחְשָׁבָה. וְכֵן שֶׁקִּבְּלוּ אֶת הַדָּם חוּץ לְזִמְנוֹ וְחוּץ לְמִקְוָמוֹ, אִם יֵשׁ דָּם הַנֶּפֶשׁ, יַחְזוֹר הַבֶּשֶׂר וְיִקְבֹּל:

שצדק קרומית של קנה ושחטו זה, אצל בסכין לא, שטמא מת מטמא את הסכין להיות אב הטומאה כיוצא בו, והסכין מטמא את הבשר: לפיכך הן פוסלים – את הקרבן במחשבה. הואין וראויין לעבודה זו, מחשבתו מחשבה ופוסלת: וכוון – הפסולים: שקבלו את הדם – על מנת לאכול ולהקטיר חוץ לזמנו או חוץ למקומו: אם יש דם הנפש – עוד צבחה, יחזור הכשר לעבודה ויקבל וזרוק, והזבח כשר. שאין מחשבתו של אלו פוסלת בקבלה, לפי שאינו ראויין לה, ואין המחשבה פוסלת אלא צמי שראוי לעבודה, וצדכר הראוי, ובמקום הראוי לעבודה, דכתיב (ויקרא ז) המקריב אותו לא יחשב, צראוי להקרבה הכתוב מדבר:

רע"ב – (א) כל הפסולין ששחטו שחיתתו כשרה – והוא הדין לאפילו לכתחילה שוחטין, דכתיב (ויקרא א) ושחט את בן הבקר והקריבו בני אהרן הכהנים את הדם, מקבלה ואילך מנות כהונה, לימד על השחיטה שכשרה צריכה וצפוסלים. ולא קתני ששחטו למשמע דיעבד חין לכתחלה לא, אלא משום טמאים בצד, דטמא לכתחלה לא ישחוט, גזירה שמה יגע בצשר. וטמא ששחט בקדשים וכשרים, לא משכחת לה אלא בסכינא אריכא וכגון שהוא עומד חוץ לעזרה ושחט את הבהמה שבתוך העזרה, דהא שחיטת קדשים בעזרה היא, ואין טמא נכנס לעזרה. ובטמא בצרף, שאינו מטמא את הסכין, ללא אב הטומאה הוא, או בטמא מת וכגון

(ב) קִבֵּל הַבֶּשֶׂר וְנָתַן לַפְּסוּל, יַחְזִיר לְבֶשֶׂר. קִבֵּל בְּיָמֵינוּ וְנָתַן לְטַמְאָלוֹ, יַחְזִיר לְיָמֵינוּ. קִבֵּל בְּכִלֵי קִדְשׁ וְנָתַן בְּכִלֵי חַל, יַחְזִיר לְכִלֵי קִדְשׁ. גִּשְׁפָּה מִן הַכִּלֵי עַל הַרְצָפָה וְאַסְפּוֹ, בְּשֶׂר. נָתַנוּ עַל גְּבֵי הַבֶּבֶשׁ, שֶׁלֹא כִּנְגַד הַיְסוּד, נָתַן אֶת הַנִּתְנִין לְמִטָּה לְמַעַלָּה, וְאֶת הַנִּתְנִים לְמִטָּה, אֶת הַנִּתְנִים בְּפָנִים בַּחוּץ, וְאֶת הַנִּתְנִין בַּחוּץ בְּפָנִים, אִם יֵשׁ דָּם הַנֶּפֶשׁ, יַחְזוֹר הַבֶּשֶׂר וְיִקְבֹּל:

אצל שמאל ללא חיוב לעבודת צבור אימא לית ליה תקנתא בחזרה. ואי אשמעינן שמאל, הוה אמינא שמאל אית ליה תקנתא בחזרה, שכן יש צה הכשר ציום הכפורים, שכהן גדול נוטל את המחטה צימנו ואת הכף בשמאלו, אצל כלי חול אימא לא. ואי אשמעינן כלי חול, משום דחזו לקדושינהו, אצל הגך אימא לא, כריכא:

רע"ב – (ב) יחזיר לכשר – ולא מפסיל צמה שנתן אותו לפסול: נתנו – פסול: על גבי הכבש שלא כנגד היסוד – דהויא נתינה שלא במקומה. או שנתן את הגתנים למטה למעלה. יחזור הכשר ויקבל. ואריכא לאשמעינן ככולהו דאית ליה תקנתא בחזרה. דאי אשמעינן צרישא, הוה אמינא הנך דחזו לעבודת צבור כגון טמא דחזי לכתחלה בצבור, הלכך גבי יחיד איכא תקנתא בחזרה,

(ג) הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזֶּבַח לְאָכּוֹל לְאָכּוֹל דְּבַר שְׂאִין דְּרָבּוֹ לְאָכּוֹל, וְלִהְיֶיטִיר דְּבַר שְׂאִין דְּרָבּוֹ לְאָכּוֹל, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹסֵל. לְאָכּוֹל דְּבַר שְׂדֵרָבּוֹ לְאָכּוֹל



## חק לישראל – פרשת לך לך יום ה'

וְלִהְיֶה קִטְיָר דְּבַר שְׁדָרְכּוֹ לְהַקְטִיר, פְּחוֹת מִפְּזִית, בְּשֵׂר. לְאָכּוֹל בְּחֻצֵי זֵית  
וְלִהְיֶה קִטְיָר בְּחֻצֵי זֵית, בְּשֵׂר, שְׂאִין אֲכִילָה וְהַקְטָרָה מִצְטָרְפִין:

**רע"ב** – (ג) לאכול דבר שאין דרכו לאכול פוסל – ואין הלכה כרבי אליעזר:  
– חוץ לזמנו או חוץ למקומו: ור' אליעזר

(ד) השוחט את הזבח לאכול פזית מן העור, מן הרטב, מן הקיפה, מן האלל,  
מן העצמות, מן הגידים, מן הטלפים, מן הקרניים, חוץ לזמנו או חוץ  
למקומו, בשר ואין חיבים עליהם משום פגול ונותר וטמא:

**רע"ב** – (7) קיפה – תכלין ודק דק ששולי קדרה: אלל – שירי הבשר הנדבקים בעור בשעת הפשט. פירוש אחר, גיד האור שחולק קשה ואינו ראוי לאכילה שקורין קפילו"ו בלע"ז: הקרנים והטלפים – ואפילו מה שיש בהן קרוב לבשר שכשחוטכין אותו יולא ממנו

דס, לא חשיב כבשר: ואין חייבין עליהם משום פגול – אם היה הזבח פגול, שחשב על שריו לאכול חוץ לזמנו, ואכל מאלו, פטור: וטמא – אם אכל מאחת מאלה בטומאת הגוף מזבח כשר, אינו חייב משום אונס קדשים בטומאת הגוף:

(ה) השוחט את המקדשין לאכול שליל או שלי"א בחוץ, לא פגול. המולק תורין בפנים לאכול ביציהם בחוץ, לא פגול. חלב המקדשין וביצי תורין, אין חיבין עליהם משום פגול ונותר וטמא:

**רע"ב** – (ה) השוחט את המוקדשין – כל היכא דנקט האי ליטנא, מיירי בנקבות: לאכול שליל – שזמניה: או שליל – העור החופה את הולד. אין מחשבה זו פוסלת את הזבח. לשליל ושליל לאו גופא דזבחא הוא: לא פיגול – הכי קאמר, השוחט את המוקדשין

לאכול שליל או שליל חוץ למקומו, לא פסל. ואם חשב לאכול מהן חוץ לזמנו, לא פיגול: חלב המוקדשין וביצי תורין אין חייבין עליהן משום פגול – אם פגל בזבח ואכל מחלב שזדדיה, לא מיחייב עליה משום פגול. ללאו גופא דזבחא הוא:

(ו) שחטו על מנת להניח דמו או את אמוזריו למתח, או להוציאן לחוץ, רבי יהודה פוסל, וחכמים מכשירין. (שחטו) על מנת לתנו על גבי הכבש שלא כנגד היסוד, לתן את הנתנין למטה למעלה, ואת הנתנין למעלה למטה, את הנתנין בפנים בחוץ, ואת הנתנין בחוץ בפנים, שייאכלוהו טמאים, שיקריבוהו טמאים, שייאכלוהו ערלים, שיקריבוהו ערלים, לשפר עצמות הפסח ולאכול הימנו נא, לערב דמו בדם פסולין, בשר, שאין המחשבה פוסלת אלא חוץ לזמנו וחוץ למקומו, והפסח והחטאת שלא לשמן:

**רע"ב** – (ו) להניח את דמו או את אמוזריו למחר – לא שיקטירם למחר, דהאי מחשבת חוץ לזמנו היא ופגול גמור הוא. אלא על מנת שניח הכל למחר ולא יקטירם: רבי יהודה פוסל – הואין ומיפסל בהולאה ובהגות, מיפסל נמי במחשבת הולאה והגות. וכס שחם הניחו למחר פסול, דם נפסל בשקיעת החמה, כך אם חשב עליהן להניחם למחר, פסל: וחכמים מכשירין – הואיל ולא חשב לא להקטיר ולא לזרוק ולא לאכול חוץ לזמנו,

וכן לא חשב לא להקטיר ולא לזרוק ולא לאכול חוץ למקומו. אע"פ שכשב להניח למחר או להולאה חוץ למקומו, לא פסל. והלכה כחכמים. והא דלא פסל רבי יהודה במחשבת דלמים הנתנין למטה לתת אותם למעלה הואיל ואם עשה כן פסל, משום דסבירא ליה לר' יהודה שהחושב לזרוק הדם על המזבח אפילו שלא במקומו כאילו חשב לזרוק במקומו, ובלבד שלא יחשוב לזרוק חוץ לעזרה (יח):



## חק לישראל – פרשת לך לך יום ה'

### גמרא – זבחים דף ל"ב ע"א

כל הפסולין ששחטו וכו': גמרא שחטו דיעבד אין לכתחלה לא ורמינהו ושחט שחיטה בזר כשרה שהשחיטה כשרה בזרים ובנשים ובעבדים ובטמאים ואפילו בקדשי קדשים או אינו אלא בכהנים אמרת וכי מאין באתה מכלל שנאמר ואתה ובניך אתך תשמרו את כהונתכם לכל דבר המזבח יכול אף בשחיטה ת"ל ושחט את בן הבקר לפני ה' והקריבו וגו' מקבלה ואילך מצות כהונה לימד על השחיטה שכשרה בכל אדם הוא הדין דאפי' לכתחילה נמי ומשום דקא בעי למיתנא טמאים דלכתחילה לא גזירה שמא יגעו בבשר תנא ששחטו וטמא דיעבד שפיר דמי ורמינהו וסמך ושחט מה סמיכה בטהורים אף שחיטה בטהורים מדרבנן מ"ש סמיכה דכתיב לפני ה' שחיטה נמי הכתיב לפני ה' אפשר דעביד סכין ארוכה ושחט סמיכה נמי אפשר דמעיל ידיה וסמך קסבר ביאה במקצת שמה ביאה רב חסדא מתני איפכא וסמך ושחט מה שחיטה בטהורין אף סמיכה בטהורין מאי שנא שחיטה דכתיב לפני ה' סמיכה נמי כתיב לפני ה' אפשר דמעיל ידיה וסמך שחיטה נמי אפשר דעביד סכין ארוכה ושחט הא מני שמעון התימני היא דתניא ושחט את בן הבקר לפני ה' ולא השוחט לפני ה' שמעון התימני אומר מנין שיהיו ידיו של שוחט לפני מן הנשחט ת"ל ושחט את בן הבקר לפני ה' שוחט את בן הבקר יהיה לפני ה':

### רש"י על הגמרא

<p>ה"ג – ורמינהו ושחט שחיטה בזר כשרה מדלח כתיב ושחט הכהן: וכי מאין באת – לומר שפריכה כהונה והלח לא נאמר זה כהן: והקריבו הכהנים – ומדכתיב בקבלה כהונה ובשחיטה לא כתיב לימד על השחיטה שפריכה בזר: מה סמיכה בטהורים – כדמפרש לקמיה: מדרבנן – שמא יגעו בצפר: מאי שנא סמיכה – דבטהורים מדלורייחא:</p>	<p>דכתיב לפני ה' – ושחט את בן הבקר לפני ה' וכיון דבעינן תיכף לסמיכה שחיטה אין סמיכה מצחוץ ושחיטה מצפנים אלח אף הסמיכה צפנים ואין טמא נכנס לעזרה: ואין השוחט לפני ה' – שאם ראה עומד חוץ לעזרה ושוחט בסכין ארוכה: לפני מן הנשחט – לפני מן הבהמה:</p>
--	--

### זוהר – לך לך דף פה' ע"א

תא חזי, כפמה דשכינתא לא אתגליא אלא באתרא דאתחזי לה, אוף הכי לא אתחזי ולא אתגליא אלא בבר נש דאתחזי לה. דהא מן יומא דסליק על רעותיה דלוט לאתהפקא בסרחניה, אסתלקת רוחא קדישא מאברהם. וכד



## חק לישראל – פרשת לך לך יום ה'

אֶסְתַּלַּק לֹוט מִנִּיה, מִיַּד שָׂרָא רוּחַ קוֹדֶשָׁא בְּדוּכְתִּיהָ הִדָּא הוּא דְכְּתִיב וַיֵּי  
אָמַר אֶל אַבְרָם אַחֲרֵי הַפָּדָה לֹוט מֵעַמּוֹ וְגו':  
תָּא חֲזִי, פִּינּוֹן דְּחִמָּא אַבְרָהָם דְּלוֹט הוּוּ תָב לְסַרְחֲנִיה, הוּוּ דְחִיל אַבְרָהָם.  
אָמַר דִּילְמָא חֶס וְשְׁלוֹם בְּגִין חֲבֵרוּתָא דָּדָא אַבְיָדְנָא בְּגִינִיה חוּלְקָא קִדְיִשָׁא  
דְּאֶעֱטַר לִי קוֹדֶשָׁא בְּרִינָה הוּא. פִּינּוֹן דְּאֶתְפָּרֵשׁ מִנִּיהָ אָמַר לִיהָ שָׂא נָא עֵינִיךָ  
וּרְאֵה מִן הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אֵתָּה שָׁם:  
מֵאֵי מִן הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אֵתָּה שָׁם דְּאֶתְדַבְּקַת בֵּיהּ בְּקַדְמִיתָא וְאֶתְעַטְרַת  
בְּהִימְנוּתָא שְׁלִימָתָא. עֲפוּנָה וְנִגְבָּה וְקַדְמָה וַיְמָה. אֵלִין אֲנִינוּן מִסְעֵי דְהוּוּ  
בְּקַדְמִיתָא דְכְּתִיב וַיֵּלֶךְ לְמִסְעָיו. וְכְּתִיב הַלּוֹךְ וְנִסְוַע הַנִּגְבָּה. אֵלִין דְּרִגִין  
עֲלָאִין דְּאֶתְעַטְר בְּמִהִימְנוּתָא שְׁלִימָתָא בְּקַדְמִיתָא:  
וּכְדִין אֶתְבַּשֵׁר דְּלֵא יַעֲדֵי מִנִּיהָ וּמִן בְּנוֹי לְעֵלְמִין דְּכְּתִיב פִּי אֵת כָּל הָאָרֶץ  
אֲשֶׁר אֵתָּה רוּאָה. מֵאֵי אֲשֶׁר אֵתָּה רוּאָה. דָּא דְרִגָּא קַדְמָאָה דְּאֶתְגַּלְיָא לִיהָ  
כְּמָא דְּאֵת אָמַר לִי הַנְּרָאָה אֵלִיו. וּבְגִין כֶּף אֲשֶׁר אֵתָּה רוּאָה בְּגִין דְּדִרְגָּא דָּא  
קַדְמָאָה אֶתְפְּלִיל מִפְּלֵהוּ דְּרִגִין וְכִלְהוּ אֶתְחַזּוֹן בֵּיהּ, וּבְגִין כֶּף פִּי אֵת כָּל  
הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֵתָּה רוּאָה וְגו':

### הלכה – שלחן ערוך יורה דעה סימן רנג'

סימן רנג – דין מי הוא הראוי ליטול צדקה:  
(א) מי שיש לו מזון שתי סעודות, לא יטול מהתמחוי. מזון י"ד סעודות, לא יטול מהקופה. ואם יש לו ר' זוז ואינו נושא ונותן בהם, או שיש לו חמשים זוז והוא נושא ונותן בהם, לא יטול צדקה. ואם יש לו ר' זוז חסר דינר ואינו נושא ונותן בהם, אפילו נותנים לו אלף זוז בבת אחת, הרי זה יטול: הגה – ומי שהולך מביתו ונוסע מעיר לעיר לקבץ, כל הדרך שהיה בדעתו ליטע כשהלך מביתו, נקרא פעם אחת. ואפילו נתנו לו ר' זוז בעיר אחת יכול לקבל יותר, ומכאן ואילך אסור (מרדכי פ"ק דב"ב בשם א"ז).  
ואם יש לו הרבה והוא עליו בחוב, או שממושכן לכתובת אשתו, הרי זה יטול. ואם יש לו בית וכלי בית הרבה, ואין לו ר' זוז, הרי זה יטול, ואין צריך למכור כלי ביתו ואפי' הם של כסף וזהב. במה דברים אמורים, בכלי אכילה ושתיה ומלבוש ומצעות וכיוצא בהן, אבל מגרדה או עלי שהם של כסף, מוכרם, ולא יטול מהצדקה. והא דאין מחייבים אותו למכור כלי תשמישו של כסף וזהב, דוקא כל זמן שאינו צריך ליטול מהקופה אלא נוטל בסתר מיחידים. אבל אם בא ליטול מהקופה של צדקה, לא יתנו לו עד שימכור כליו: הגה – וכן במקום דאיכא תקנה שלא ליתן צדקה למי שיש לו דבר קצוב, אין חושבין לו בית דירה וכלי תשמישו. (מרדכי ריש פ"ק דב"ק). וכל מי שהוא עשיר, אסור ליתן לבניו, אע"פ שהם גדולים, אם הם סמוכים על שולחן אביהם (מרדכי פ"ק דב"מ). וכל זה דרך צדקה, אבל דרך דורון וכבוד יכול לקבל אדם, כדאמרינן הרוצה ליהנות יהנה כאלישע. (מרדכי מהגהות דב"ק):  
(ב) יש אומרים שלא נאמרו השיעורים הללו אלא בימיהם, אבל בזמן הזה יכול ליטול עד שיהיה לו קרן כדי שיתפרנס הוא ובניו ביתו מהריוה. ודברים של טעם הם:  
(ג) מי שהיו לו קרקעות ואם ימכרם בימות הגשמים ימכרם בזול, ואם יניחם עד ימות החמה מוכרן בשווי, אין מחייבין אותו למכור אלא מאכילין אותו מעשר עני עד חצי





## חק לישראל – פרשת לך לך יום ה'

דמיהם, ולא ידחוק עצמו וימכור שלא בזמן מכירה (ל' הרמב"ם פ"ט מהל' מ"ע דין י"ז). (ויש אומרים שאין מאכילין אותו רק עד שיכול למכור קרקעותיו בחצי דמיהן) (טור ושאר הרבה פוסקים). היו שאר האדם לוקחים ביוקר והוא אינו מוצא מי שיקח ממנו אלא בזול, מפני שהוא דחוק וטרוד, אין מחייבים אותי למכור אלא אוכל מעשר עני והולך עד שימכור בשוה וידעו הכל שאינו דחוק למכור:

(ד) בעל הבית ההולך ממקום למקום וכלו מעותיו בדרך ואין לו מה יאכל, יטול צדקה, וכשיחזור לביתו אינו חייב (לשלם) (דהוה ליה כעני והעשיר דאינו חייב לשלם) (טור):

לע"נ

זאב ואיים בן שרה, גר גבריאל בן סוזן, דניאלה פורטונה בת רוזל, צדיקה בת שרה ז"ל.